

Kosovo vota

A principis de la primavera de 1999, Ibrahim Rugova, Hashim Thaqi, Rexhep Qosja i Veton Surroi foren els primers albanos-kosovesos de la història que signaren un document internacional relacionat amb la sort del seu país

—els Acords de Rambouillet. Un any i mig més tard, els kosovesos aborden les primeres eleccions democràtiques avalades per la comunitat internacional —són els darrers en l'espai ex-iugoslau a qui se'ls reconeix aquest dret—, amb incertesa sobre les possibilitats reals d'influir en el seu propi futur.

ARXIU

Els ex-integrants de l'UÇK (Exèrcit d'Alliberament del Kosovo), han estat convertits a la política. Per tots ells, ara és el moment de verificar, mitjançant vots, si la simpatia que havia despertat la seua lluita contra l'ocupador ha resistit la repulsa provocada pel comportament mafios d'alguns dels seus membres.

El 28 d'octubre vinent, els kosovesos acudirán a les urnes per elegir els seus representants en les entitats locals, tot i que s'hi hauran de limitar a exercir una espècie de codirecció amb representants de la UNMIK (l'administració civil de l'ONU a Kosovo). Per això sorprèn l'onada de violència que ha provocat l'acostament d'aquestes eleccions. En el Consell per la Defensa de les Llibertats i dels Drets Humans, a Prishtina, estan molt preocupats. "Hem mantingut les primeres reunions amb els representants civils i religiosos de la comunitat sèrbia", explica el president del Consell, el doctor Pajazit Nushi. "El contacte ha estat relativament fred, però confiem que la inexorable necessitat de cooperació per combatre la violència ens duga gradualment a un diàleg més obert", afegeix.

Als intel·lectuals albanos-kosovesos els fa por haver d'expressar la seua opinió sobre la violència.

Un d'ells accepta explicar, anònimament, el seu parer: "Un mes després de l'entrada de la KFOR (forces internacionals de pacificació), encara hi havia a la capital, Pristina, molts paramilitars coneguts, sense que ningú atemptara contra ells. Al mateix temps, s'assassinava vells i velles serbis. Això no fa olor de venjança, sinó de crims amb mòbils materials. En el mateix període, a la ciutat de Gillogoc, hi hagué una quinzena d'assassinats entre albanos-kosovesos que volien apropiarse de pisos dels seus veïns serbis. Cap dels partits polítics albanos-kosovesos hi està d'acord, actualment, amb la persecució contra els serbis. Els agressors són individus o grups de delinqüents que s'aprofiten de l'absència de la llei i de l'ordre per tal de practicar el terror i l'extorsió. Ni tan sols el 5% dels crims que avui dia es cometien a Kosovo estan motivats per algun sentiment de venjança, no arriben al 5%".

La violència, en efecte, no és estrictament interètnica, ni de bons tros. Últimament, als mitjans occidentals els ha agafat la dèria de posar els intel·lectuals independents Veton Surroi i Shekëlzen Maliqi com a exemples de persones en perill permanent en la jungla radical kosovesa. Es tracta d'informació o de desinformació interessada. Però mentre ells viuen tranquils (Surroi corre quotidianament per un bosc, a la matinada, sense guardaespalles; l'atac de Maliqi al símbol sagrat de la bandera nacional, en un debat de televisió, ha ocasionat una onada de protestes però ni una sola amenaça), són més aviat els ex-membres de la guerrilla convertits en polítics els qui cauen com a mosques, més encara com més prop són les eleccions. L'altra força política en lliça, la LDK (Lliga Democràtica de Kosovo) d'Ibrahim Rugova, també plora víctimes en les seues files. Ningú expressa obertament les seues rei-

ARXIU

vindicacions, cosa que dona peu a acusacions contra agents estrangers (se sap que per la zona del nord, sota responsabilitat francesa, els agents dels serveis serbis es mouen amb plena llibertat). L'editor Blerim Shala puntualitza que, deixant de banda algun possible acte de provocació d'aquests agents, el pitjor problema és la manca d'experiència democràtica al país: "Els polítics kosovesos encara no han après a assumir les derrotes, que en certes ocasions com aquesta són més beneficioses que una victòria. Al guanyador se li demanarà molt, encara que en les circumstàncies actuals no tindrà molt de poder en les mans. L'ànsia de guanyar, o millor dit, de no ser derrotat, ha fet que més d'un perdera el cap".

En canvi, la violència verbal sí que s'exerceix a cara descoberta. Segons el columnista de Zeri, Mu-fail Limani, s'està important, de la veïna Albània, un anticomunisme igual de primitiu i radical que el comunisme d'antany. És una retòrica que barra el pas al diàleg i a l'articulació de qualsevol llenguatge polític intel·ligible. A això s'afegeix el fet que els partits kosovesos no tenen realment gaire marge per desenvolupar programes polítics ni propostes econò-

Dalt, quasi un any i mig després de la fi de la guerra, milers d'albanokosovesos continuen a les presons sèrbies, o simplement han desaparegut. A sota, mentre que un gran nombre de temples ortodoxos medievals han estat destruïts als pobles, la KFOR guarda zelosament aquesta església sèrbia inacabada, començada als anys 90 en plena ciutat universitària de Pristina.

Una imatge dels policies internacionals desplegats a Kosovo. Les males llengües diuen que només baixen dels cotxes per entrar als restaurants i als bars en les zones urbanes.

miques. Políticament, tots aspiren a la independència, però ningú no pot proposar cap mitjà concret per aconseguir-la, està fora de la seua competència. Econòmicament, tampoc no els queda molt de joc: les imprecisions de la reso-

lució 1244 els impedeixen l'exportació de la producció nacional, per exemple (llevat que passen per Iugoslàvia, cosa impensable per a ells); no poden proposar plans d'ocupació o d'atenció personal, perquè és competència de l'admin-

nistració internacional. Per aconseguir quotes de poder, únicament poden ofertar la seua real o suposada integritat (personal, professional o política). La impossibilitat de definir objectius polítics diferenciats determina el to de la

Kosovo i la revolució sèrbia

L'alternança presidencial a Iugoslàvia deixa, de moment, massa incògnites sobre l'abast real dels canvis, atès que quasi totes les figures polítiques que emparaven Milosevic continuen en els seus càrrecs. Alhora, la coalició que ha encimbellat Vojislav Kostunica al poder és excessivament bigarrada, amb alguns partits que professen un nacionalisme encara més radical que el del règim precedent.

Les primeres reaccions del nou president s'han de considerar a la llum de la seua necessitat de moure's entre la correcció política, per aconseguir el suport internacional, i el patriotisme, imprescindible per refermar el seu lideratge en l'escenari nacional. El seu "oberturisme" pel que fa a la qüestió de Montenegro el confirma com a demòcrata dialogant, però, de pas, posa el president montenegrí contra les cordes i l'obliga a posar en pràctica les amenaces permanents de secessió o a igualar el seu discurs. Quant al Kosovo, però, Kostunica mostra una seguretat amenaçant. Una actitud que fa suposar una pre-disposició d'Occident a incloure aquest territori

conflictiu en el paquet de regals destinats a consolidar el nou règim. Les presses de la UE, amb França al capdavant, per aplanar el camí de retorn de la diplomàcia iugoslava es viuen amb angoixa a Kosovo, perquè l'ex-oposició sèrbia no havia reconegut mai la minoria kosovesa.

Encara que no hagen reconegut mai el fet diferencial de Kosovo, els "nacionalistes moderats" serbis es mostren contraris a mantenir Kosovo en la federació per la força. Pur pragmatisme: solament en despeses de seguretat i de repressió, el caprici resultaria massa car per a un estat que necessita ajudes per a eixir del túnel. L'escissió del nord de la província i la seua annexió a Sèrbia és la peça mestra d'aquesta *realpolitik*. Un acte que es justifica amb la imposició demogràfica d'aquest territori, de majoria serbo-kosovesa, però que no solament deixaria Kosovo sense els únics recursos naturals, les mines de Trepça, sinó que també desencadenaria inacabables reivindicacions de correcció de fronteres. En tot cas, enterraria per sempre tota possibilitat de reconciliació interètnica en la zona. **G. J.**

polèmica: acusar l'adversari de traïdor, col·laborador de Belgrad, ex-comunista, antipatriota, o alguna cosa semblant.

L'aspecte més greu és que aquesta conjuntura propicia principalment les pràctiques mafioses. Això explicaria la febre provocada per unes eleccions que, políticament, no determinen més que un poder virtual. En canvi, els càrrecs atribuïts podrien resultar beneficiosos per a aconseguir "acords" econòmics i el control de diferents monopolis comercials, comptant amb la previsible corruptibilitat d'alguns representants de la comunitat internacional. Seria il·lusori creure que, després de l'exemple de Bòsnia, l'administració internacional no sap per on van els tirs. La seua estratègia s'assembla cada vegada més a la dels grans magatzems que carreguen un percentatge per furts en els preus.

L'impressionant desplegament internacional, en lloc d'accelerar la recuperació de la província, amenaça contínuament d'enfonçar-se sota el seu pes. L'editor del diari *Koha Ditore*, Veton Surroi, recorda l'arribada, l'estiu passat, dels arquitectes nord-americans amb la missió d'estudiar un model d'habitatge adaptat al medi de Kosovo, en lloc d'ajudar la gent que ja havia començat a reconstruir les seues cases. L'efectiva participació estrangera en la reconstrucció física de Kosovo és inferior a tota expectativa, i encara més escandalós és que, al cap

ARXIU

La postguerra de Kosovo és com qualsevol altra. Genera herois de guerra, aduats pels sectors més desafavorits de la població.

de més d'un any, continua havent-hi gent que malviu sota tendes de campanya. Així mateix, s'ha invertit en la rehabilitació del complex energètic d'Obiliq més diners dels necessaris per a reconstruir-lo de nou i, tanmateix, la població s'haurà d'enfrontar a un altre hivern amb talls de llum que poden durar fins a vint hores. El secret d'aquest absurd resideix en els altíssims salaris dels "experts"

que "fan estudis". El professor del dret internacional Zejnullah Gruda explica, esbalaït, que tot el que l'encarregat de les reformes en la Universitat de Pristina li ha proposat, al cap de dos mesos d'anallitzar el tema, ha estat el canvi de la denominació de la seua assignatura per "Introducció al dret internacional".

Gani Jakupi

L'autèntic turisme rural a Lleida

Tant i tan a prop!

I quin pont! Des que vàrem arribar a Lleida sentim plenament el contacte amb la natura. Les cases rurals són molt acollidores i es menja de meravella. Tenen de tot!

Hem recorregut les esglésies de la Vall de Boí i estem aprenent tècniques artesanals tradicionals. Ens hem fet una promesa: tornar una altra vegada a Lleida. Aquí tenim tant i tan a prop.

Us agrairia que m'enviéssiu informació gratuïta de
Informació general Natura Esport / Aventura Cultura Turisme Rural

Nom i cognoms: _____ Edat: _____

Adreça: _____ C.P.: _____ Tel.: _____

Amb el tractament d'aquestes dades i la seva incorporació a un llibre automatitzat del Patronat de Turisme - Diputació de Lleida - per a la realització d'activitats informatives, sense perjudici dels meus drets d'accés, rectificació i cancel·lació.

Demaneu informació!
Patronat de Turisme - Diputació de Lleida
Aparat de correus 977 25080 Lleida - Tel. 902 10 11 10
Fax. 973 24 55 58 - E-mail. bedstour@lleida.es - www.bedstour.es